

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.422/2015/7.

A tanács tagjai:

Dr. Molnár Ambrus a tanács elnöke

Dr. Szúcs József előadó bíró

Dr. Madarász Anna

A felperesek:

I.rendű

II.rendű

III.rendű

IV.rendű

V.rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Balás Ákos ügyvéd

Az alperesek:

I.rendű

III.r.

a személyesen eljáró V.r. rendű

Az alperesek képviselője:

I.r. Dr. Herke Csongor ügyvéd

III.r. felszámolóbiztos

A per tárgya:

szerződésből eredő igény érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I.r. alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.085/2014/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szekszárdi Törvényszék 16.P.20.296/2013/39.

Rendelkező rész

- A jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt az I. rendű felperesnek 50.000 (ötszázezer) forint, a II. rendű felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint, a III. rendű felperesnek 220.000 (kétszázhuszezer) forint, a IV. és V. rendű felpereseknek személyenként 200.000 - 200.000 (kétszázezer) - (kétszázezer) forint felülvizsgálati költséget fizessen meg.
- Az I. rendű alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.
- Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. rendű időközben megszüntetett I. rendű alperes és Iroda alperes, amelynek egyetlen tagja az I. rendű alperes volt, a felperesekkel és perben nem álló más személyekkel letéti és megbízási szerződésnek nevezett szerződéseket kötött. A letétinek nevezett szerződés alapján a II. rendű alperes az I. rendű felperesnek 2010. október 8-án 10.000.000 forintot, 2010. október 21-én 5.000.000 forintot, 2010. november 9-én 4.000.000 forintot, a perben nem álló 2010. október 22-én 4.000.000 forintot, 2010. október 22-én 4.000.000 forintot, 2010. november 30-án 6.000.000 forintot, a II. rendű felperestől 2010. október 12-én 11.000.000 forintot, a III. rendű felperestől 2010. október 2-án 10.000.000 forintot, a IV. rendű felperestől 2010. október 22-én 5.000.000 forintot, 2010. november 10-én 5.000.000 forintot, az V. rendű felperestől 2010. november 29-én 10.000.000 forintot vett át. A pénzüsszegek átadásakor abban is megállapodtak, hogy a II. rendű 60 naponként 3 és 6 % közötti kamatokat fog fizetni. A megbízási szerződésnek címzett okiratba foglaltak szerint a II. rendű alperes ingatlanfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat is ellát majd. Az I. rendű alperes a felperesektől, illetve a perben nem álló más személyektől átvett pénzüsszegeket továbbadta ügyvédnek. Ezeket a pénzüsszegeket más személyektől átvett összeggel együtt ismeretlen célra fordította. Miután mintegy 100.000.000 forinttal nem tudott elszámolni, 2010. december 8-án feljelentést tett önmaga ellen. Az I. rendű alperes az irodájában 2010. december 22-én az I. rendű felperesnek címezve 100.000.000 forint tartozásról elismerő jognyilatkozatot tett. A tartozáselismerés valójában a felperesek és a fentebb említett perben nem álló személyek összesen 77.000.000 forintot kitevő tartozására vonatkozott. Az I. rendű alperes által elismert tartozásért a III-IV. rendű alperesek kezességet vállaltak. A kezesi szerződést a III-IV. rendű alperesek képviselőjében ügyvezetőjük, az I. rendű alperes édesanyja írta alá. 2010. december végén az I. rendű alpereshez címzetten 112.000.000 forintról tartozáselismerő nyilatkozatot tett. 2011. február 1-i keltezéssel egy nyilatkozat és egy tényvázlatnak nevezett okiratot is kiállítottak. A tényvázlat nevezetű okiratot az I. rendű felperes és az I. rendű alperes írta alá, az iraton azonban csak előre nyomtatott szöveg szerepel és az, hogy a 2010. december 22-én kelt tartozáselismerésben szereplő összeggel az I. rendű alperes tartozik. A nyilatkozat megnevezésű irat azt tartalmazza, hogy az I. rendű felperes elismeri az I. rendű alperes 2010. december 22-én tett tartozáselismerő nyilatkozatában vállalt kötelezettségét teljesítette és az I-IV. rendű alperesekkel szemben további követelése nincs. A 100.000.000 forint elismert tartozásból fennmaradó 23.000.000 forint az I. rendű alperest illeti. A nyilatkozat nevű okiraton az I. és V. rendű alperes és az I. rendű

felperes aláírása van; az aláírások keltezésének körülményei azonban tisztázatlanok. Nem állapítható meg, hogy az okiratot az I. rendű felperes és az I. rendű alperes egy időben írták-e alá. Az okiratot aláíró V. rendű alperes a keltezés helyén és idején nem voltak jelen. A követeléseiket az I. rendű felperesre engedményezték. A Kamara az I. rendű alperest az ügyvédek névjegyzékéből, a II. rendű alperest az ügyvédi irodák jegyzékéből törölte 2013. április 24-én kelt határozatával.

A kereseti kérelem

- [2] A részítélettel elbírált keresetében az I. rendű felperes 33.000.000 forint, a II. rendű felperes 11.000.000 forint, a III. rendű felperes 13.000.000 forint, a IV. rendű felperes 10.000.000 forint, az V. rendű felperes 10.000.000 forint és ezeknek az összegeknek 2010. december 31-től járó kamatai megfizetésére kérte az I. rendű alperest kötelezni.

Az első- és másodfokú ítélet

- [3] Az elsőfokú bíróság részítéletével az I. rendű alperest a keresetnek megfelelően marasztalta. A döntését a következőkkel indokolta:
- [4] Az I. rendű alperes a perben azzal védekezett, hogy 2011. február 11-én az I. rendű felperesnek átadott 77.000.000 forintot és ezzel az összeggel az I. rendű felperes volt köteles elszámolni a pertársaival és a követelésüket rá engedményező személyekkel. Az alperes védekezése egyben azt is jelenti, hogy elismerte: a felpereseknek összesen 77.000.000 forinttal tartozott. Az tehát külön bizonyításra nem szorult, hogy az I. rendű alperes a keresettel érvényesített pénzköveteléssel tartozott. A felperesek és a követelésüket az I. rendű felperesre engedményező személyek, valamint a II. rendű alperes között az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvényben (Ütv.) szabályozott ügyvédi letéti szerződés jött létre. Az Ütv. 30. § (1) és (2) bekezdései szerint az ügyvéd a letétként átvett készpénzt és értéktárgyat kizárólag letétként kezelheti, azt nem hasznosíthatja és nem fogadhat el olyan megbízást, amely a letét felhasználására hatalmazza fel. A megbízási szerződések színlelték voltak, a II. rendű alperesnek ugyanis semmiféle ingatlanfejlesztéssel kapcsolatos feladata nem volt, a pénzeket kizárólag azért vette át, hogy azokat kamatoztassa, illetve a felperesek erre a célra adták azokat. A megbízási szerződések ezért a Ptk. 207. § (6) bekezdése értelmében semmisek. Eldöntendő kérdés kizárólag az volt, hogy az I. rendű felperes 2011. február 1-jén átvette-e az I. rendű alperestől 77.000.000 forintot és ezzel a nem vitatott tartozását kiegyenlítette-e vagy sem. Az I. rendű alperes 2011. február 1-jén az I. rendű felperesnek pénzt nem adott át, az elismert tartozásának kiegyenlítésére pénzt sem ezen a napon, sem ezt

megelőzően nem kapott. A nyilatkozat és a tényvázlat nem felel meg a teljes bizonyító erejű okiratokra a Pp. 196. § (1) bekezdésében megszabott kellékeknek, ezért az I. rendű alperes szóban lévő állításának bizonyítására nem alkalmas. Az I. rendű alperes pénzátadására vonatkozó állításának valóságát a per egyéb adatai cáfolják. Az I. rendű alperes azt állította, hogy a 77.000.000 forint átadásakor az irodájában V. rendű alperes is jelen volt. ellen folyó nyomozati eljárásban a rendőrség beszerezte az említett személyek mobiltelefonjainak híváslistáját. Ebből az állapítható meg, hogy 2011. február 1-jén sem az V. rendű alperes nem tartózkodott ..., így ezen a napon a nyilatkozat és a tényvázlat megnevezésű okiratokat egy időben nem írhatták alá, így a kérdéses okiratok egyébként is aggályos tartalmának valósága megdőlt. Az I. rendű alperes nem is lett volna jogosult a II-V. rendű felperesek, és a követelésüket utóbb az I. rendű felperesre engedményező személyek követelését az I. rendű felperes kezéhez fizetni, az I. rendű felperes ugyanis a pénz átvételére nem volt meghatalmazva, így az I. rendű alperes tartozása a II-V. rendű felperesek és az engedményezők irányában akkor is fennmaradt volna, ha az I. rendű alperes a 77.000.000 forintot az I. rendű felperesnek valóban átadta volna.

- [5] A másodfokú bíróság az I. rendű alperes fellebbezése folytán meghozott részítéletével az elsőfokú részítéletet helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy Kft-nek 2009. február 20. napjától 2009. február 23. napjáig volt az ügyvezetője, az utóbbi napon az üzletrészt is átruházta, így a tagsági viszonya is megszűnt. Az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes tartozása megfizetésének forrásaként a Kft. által részére kölcsönadott 30.000.000 forintot a Kft. által részére kölcsönadott 20.000.000 forintot és ... által kölcsönadott 27.000.000 forintot jelölte meg. A 2011. február 1. napjával keltezett kölcsönszerződést a Kft. kölcsönadó képviseletében ügyvezető írta alá. A 2011. február 1. napján keltezett kiadási pénztárbizonylaton az utalványozó aláírása olvashatatlan, az összeg átvevőjének aláírása ugyancsak olvashatatlan, az azonban írásszakértői szakértelem nélkül is megállapítható, hogy a kölcsönszerződéseken lévő aláírásokkal ezek az aláírások nem egyeznek. A Banktól bérelt széf bérlője ..., a bérlő meghatalmazottja az I. rendű alperes volt. A széfnapló szerint a széfet 2010. december 15-én és 16-án nyitották ki, majd 2011. február 1-jén 9 óra 38 perckor. A széf zárása ez utóbbi alkalommal 9 óra 48 perckor történt meg. Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú részítéletet jogi okfejtésének részbeni módosításával tartotta helytállónak. Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szerződő felek szándéka pénzbefektetésre irányult. A felek jogviszonyát azonban tévesen minősítette letétnek. A letéti szerződések ugyancsak színlelték és ezért semmisek. A szerződés tárgya a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII törvény (Hpt.) 3. § (1) bekezdés a) pontjában

meghatározott betétgyűjtésre irányuló pénzügyi szolgáltatás volt, ami a jogszabály értelmében csak engedéllyel volt végezhető. A betétgyűjtés fogalmát a Hptk. 2. számú melléklet I.3. pontja határozza meg a következőképpen: pénzeszközök egyedileg előre meghatározott személyektől történő gyűjtése oly módon, hogy azzal a betétgyűjtő tulajdonosként rendelkezhet, de köteles azt -kamattal, más előny biztosításával vagy anélkül- visszafizetni. A Hpt. 4. § (2) bekezdése értelmében a 3. § (1) bekezdésében meghatározott szolgáltatást -ha e törvény eltérően nem rendelkezik- kizárólag pénzügyi intézmény végezhet. A Hpt. 5. § (1) bekezdés a) pontja szerint betétgyűjtésre kizárólag pénzintézet jogosult. Az alperesi ügyvédi iroda nem volt pénzintézet, így betétgyűjtésre nem volt jogosult. A letéti szerződések betétgyűjtési szerződéseket lepleztek, amelyek jogszabályba ütköző voltak miatt semmisek. A Ptk. 237. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy érvénytelen szerződés esetén a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. Az I. rendű alperest ezért az eredeti állapot helyreállítása címén terhelte a felperesek által kamatozó befektetés céljára átadott pénzeszközök visszafizetésének kötelezettsége. Az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy e kötelezettségének eleget tett. Az általa megjelölt bizonyítékok nem támasztották alá, hogy a visszafizetéshez szükséges pénzeszköz a rendelkezésére állt. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az I. rendű alperes által a visszafizetés bizonyítékeként megjelölt okiratokat és a mobiltelefon híváslistákat. Az elsőfokú bíróság következtetéseit megerősítette az I. rendű alperes irodájában alkalmazott tanúvallomása is, aki azt vallotta, hogy 2011. február 1-jén nem látta az irodában az V. rendű alperest sem, és azt sem látta, hogy a szóban forgó pénzeszközt ezen a napon bárki részére kifizették. A Kft-től az I. rendű alperes nem kaphatott 30.000.000 forintot kölcsön, mert 2011. február 1-jén már nem volt a Kft. tagja s a kölcsönszerződést ügyvezetőként ennek ellenére írta alá a Kft. képviselőjében. A 17.000.000 forint I. rendű alperesnek történt átadására nézve az I. rendű alperes és ... ellentmondó előadásokat tettek. A pénz átadására nézve két időpontot jelölt meg. Az egyik állítása szerint a pénzt még az önfeljelentése 2010. december 8-a előtt adta át, a másik állítása szerint 2010. január 6-a után. Az I. rendű alperes azt állította, hogy kapott 17.000.000 forintot a bérlet széfben helyezte el. A széfbérleti szerződést 2010. december 15-én kötötte, így 2010. december 8-át megelőzően a pénz nem kerülhetett a széfbe, 2011. január 6-át követően pedig a széfet az állítólagos pénzátadás napjáig 2011. február 1-ig nem nyitották ki. Mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította, nem bizonyított az sem, hogy a II-V. rendű felperesek, valamint a perben a követelésüket az I. rendű felperesre engedményező személyek, a követeléseiket az I. rendű felperesre engedményezték volna már a perindítást megelőzően.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet, valamint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróságok valamelyikének új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Érdemi felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő. Azzal érvelt, hogy az eljáró bíróságok eljárási szabálysértéssel hozták meg a határozataikat, mert nem folytattak le bizonyítást arra vonatkozóan, hogy a felperesek milyen összegeket kaptak vissza tőle a perindítást megelőzően s a már visszafizetett összegeket nem számolták el a javára. Hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság helyesen állapította meg a letéti szerződések színleltségét és semmisségét. Az eredeti állapot helyreállításáról a bíróságnak hivatalból döntenie kellett volna. A neki visszajáró szolgáltatásokat is el kellett volna számolni, amit az eljáró bíróságok elmulasztottak. Előadta, hogy a felpereseknek összesen 12.900.000 forintot fizetett. Ennek az összegnek elszámolása hiányában a felperesek jogalap nélkül gazdagodnának.
- [7] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték. Az volt az álláspontjuk, hogy a letéti szerződés érvényes volt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [9] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet a Kúria a felülvizsgálati kérelem korlátai között az abban megállapított tényállás alapján bírálja felül. Ettől a tényállástól csak az esetben térhet el, ha azt a jogerős ítéletet hozó bíróság a bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésével, ellentmondásos következtetéssel állapította meg, vagy ha az az iratok tartalmával ellentétes. A jogerős részítélet alapjául szolgáló a másodfokú bíróság által kiegészített tényállást az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerű, mindenre kiterjedő mérlegelésével állapították meg, ezért azt a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak kellett tekinteni. A másodfokú bíróság jogi álláspontjával is egyetértett a Kúria. A felülvizsgálati kérelem kapcsán a következőkre mutat rá.
- [10] Az I. rendű alperes a perben mindvégig azzal védekezett, hogy a teljes tőketartozását, amelynek összegét nem vitatta 2011. február 1-jén visszafizette. Arra nem hivatkozott, hogy a főkövetelésre 2011. február 1-jét megelőzően fizetett volna. A felülvizsgálati kérelemben elszámolni kért összesen 12.900.000 forintos fizetés, így csak a kamat kifizetés lehetett. A 12.900.000 forintos kifizetést a pénz átadástól az elsőfokú ítéletben megállapított kamatfizetési kötelezettség kezdetéig 2010. december 31-ig keletkezett kamatokra lehetett csak elszámolni. A jogerős ítélettel helybenhagyott elsőfokú ítéletben meghatározott kamatfizetési

kötelezettség kezdő napját 2010. december 31-ét követően az I. rendű alperes kifizetéseket saját előadása szerint sem teljesített. A kamatfizetési kötelezettség a pénzáttadástól kezdve az I. rendű alperest terhelte. A pénzáttadástól a jogerős ítéletben meghatározott kamatfizetési kötelezettség kezdetéig keletkezett és az I. rendű alperes által fizetett kamatok elszámolásával az eljáró bíróságok erre irányuló kérelem hiányában nem foglalkoztak. A kamatokat ha azok túlzott mértékűek voltak a Ptk. 232. § (4) bekezdése alapján a bíróság mérsékelhette volna s mérséklés esetén a kamat címén történt kifizetések jogszerű mértéket meghaladó része lett volna a főkövetelésre elszámolható. A kamatok elszámolása azonban nem volt a per tárgya. Olyan kérdések, amelyet az eljáró bíróságok nem vizsgáltak, amiről döntést nem hoztak, nem lehetnek a felülvizsgálat tárgyai. A jogerős ítéletben meghatározott kamatfizetési kötelezettség kezdetét megelőzően fizetett kamatok elszámolása ezért nem lehetett a felülvizsgálat tárgya.

A döntés elvi tartalma

- [11] Minthogy a jogerős részítélet a jogszabályoknak mindenben megfelelt a Kúria azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesek felülvizsgálati perköltségét. Az I. rendű alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. április 27.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Szűcs József s.k. előadó
bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő